

מכתבים

גם לקרייתגת, למי שלא יודע, יש עיר תאומה: רומא, בירת איטליה. וכל הכבוד לראש עירנו, דויד מגן: **רפאל הרטמן**, קרייתגת

דברים על דיוקם

על הפלה לבתו של עסקן בכיר, שבוצעה על חשבון המדינה (העולם הזה 27.11).

מה נטפלו, במדור תשקיף, לבתו של אותו בכיר, שביצעה הפלה ובחשבונית שהוגשה

(המשך מעמוד 3)

הידיעה אינה נכונה. אין עימות בינינו, וצר לי על שהדיווח בנושא זה היה מוטעה. **אורי גורדון**, הסוכנות היהודית, ירושלים

מזה צוחקים המתנחלים

על חוש ההומור בשטחים הכבושים. היה היה בעולם הזה, כפי שאתם נוהגים לכתוב, השבוע, לפני 25 שנה, מדור שנקרא מזה

הקריקאטורה בנקודה הרמז: מחתרת לחי

למישרד הבריאות נרשם, כי המדובר בניתוח פלאסטי? מה זאת הפלה, אם לא ניתוח פלאסטי. ועוד איך ניתוח פלאסטי. היתה שמנה, נהייתה רוה: **גור נחמיאס**, תל-אביב

50 מיליון צפרדעים

עוד עובדות יוצאות-דופן (העולם הזה 2.10 ואילך). אם עוד לא נמאס לכולם, מייספר האותיות באלפבית האלבני, ממניין השנים הטיבטי וכו', אני מוכן להרים את תרומתי למיצבור העובדות יוצאות-הרופן בעולמנו הקטן.

האם מישהו ידע כי באירופה ווללים מדי שנה 200 מיליון רגלי צפרדעים (שליפי חשבוני, זה 50 מיליון צפרדעים) וכולם יוצאי הודו ובנגלה-הודו? **אברהם בנימיני**, הרצליה

הגדרות דוקרות

מאז ומתמיד התמחה העולם הזה בהבחנה בין הטפל לעיקר. הקפיד להביא מדי שבע את אמרות-השפר האמיתיות מבין המלל האינסופי שבפיות בכירי העם ובחיריו. כך גם דיווח בגליונו, שראה אור השבוע לפני 25 שנה:

מעצבת-יאפנה, שהעריפה להי שאר בעילוס'שם: 'שימלה צריכה לדמות לגדרתיל דוקרני — מספיקה כדי להגן על הרכוש, אך אינה מסתירה את מראה הנוף'. **עקיבא גוברין**, ח"כ מפא"י (וליימים שרהתיירות). בעת נאום בכנסת: 'אני מוכן לענות על קריאות-ביניים, אך לא על קריאות בינוניות!'

על טיב התרגום בטלוויזיה (העולם הזה 27.11).

אין צורך להתרגש כליכך מהתרגומים הקלוקלים בטלוויזיה (כש"ר בית הנבחרים האמריקאי הופך לדובר, וגולה — לפאטרייט' לשעבר). כבר היו דברים מעולם. לפני שנים רבות היה בית-קולנוע קטן בירושלים, תל-אור שמו, שהתמחה בהצגת סירטימתת. באחת הפעמים הציג סרט שנקרא במקורו **THE CLOAK AND THE DAGGER** (הגלימה והפגיון, שזה ניב אנגלי המתאר עיסקיריגול וכדומה), בהם הפגיון מוסתר בכיכול מתחת לגלימת הגיבור. וכיצד תורגם שם הסרט בכרזות הפירסומת של תל-אור? 'השעון (CLOCK) והפגיון!'

זה, כמובן, היה לא נכון, אבל לפחות זה חרוץ יפה. **אברהם כלב**, ירושלים

תאומי רחובות

על ערים תאומות (העולם הזה 27.11).

מדוע להזכיר מבין 22 הערים התאומות באירופה לערים בארץ רק את חיפה ומרסיי, ערד וגלגול, יונקנס ופירנצה? מה יש? רחובות זאת לא עיר? לרחובות אין עיר-תאומה באירופה? **קוטי בוישי**, רחובות

יש. שטראסבורג הצרפתית.

קריאת י"י.

נאים. לחוק הזה יש קשר ישיר לעבודתנו העיתונאית. אך עוד הרגע הזה לא הרים אף מוסר אחד של 'ציבור-העיתונאים המאורגן' את קולו נגדו.

הצעת-החוק אומרת כי 'לא יורשע אדם אם הוכח לבית-הדין שפוט, כי קיים את המגע בחוץ לארץ כנציג של אמצעי תיקשורת המשתתף במסיבת-עיתונאים, ובלבד שהשתתפו בה נציגים של אמצעי-תיקשורת בינלאומיים.'

כלומר, אם יאסר ערפאת יקיים מתח מסביבת-עיתונאים בזנבה, מותר יהיה לעיתונאי ישראלי להיות נוכח בה. אך עליו להקפיד שלא להיות לרגע אחד לכוף עם כעליה-מסיבה. אם יקדים לבוא, מוטב לו לשלוח ידיו לאולם, כדי לוודא שיש כבר עיתונאים אחרים. אחרת אסור לו להיכנס לאולם. ואם נספחה-העיתונות של אש"ף יעצור אותו במיסדרון כדי למסור לו, למשל, חומר כתוב, תהיה זאת עבירה פלילית שדינה שלוש שנות מאסר.

מוכן מאליו שאסור יהיה לעיתונאי ישראלי בשום פנים ואופן לראיין איש-אש"ף, כדי להציג לו את השאלות המעניינות את הציבור הישראלי. למשל: ההבטחה להפסיק את מעשי-האלימות מטעם אש"ף בעולם, שנמסרה עליידי ערפאת בקאהיר בנוכחות הנשיא חוסני מובארכ — היכן היא חלה? האם היא חלה גם על שטח ישראל שבגבולות הקו הירוק, או לא? יהיה מותר להציג שאלה זו לדובר מצרי, אך לא לדובר מטעם אש"ף.

זה חל גם על ראיין שנועד לברר את גורלם של נעדרים ושבויים. למשל, לקרובי-משפחה יהיה מותר לשאול, אך לא לעיתונאי. לפי סעיף זה, היו הולכים לכלא כמה עיתונאים שריאינו בעבר אנשי-אש"ף, וביניהם אמנון קפלוק, שרית ישי וענת סרגוסטי. כל העיתונאים שפנו אליי כמשך הזמן וביקשו לעזור להם לערוך ראיונות עם איש-אש"ף, יצטרכו לוותר על הרעיון או להסתכן בהליכה לכלא.

לפח הזבל

אילו היתה קיימת בישראל חוקה, המבטיחה את חופש-העיתונות, היה בית-הדין שפוט זורק את החוק הזה לפח-הזבל. אבל בישראל אין חוקה. אין בה ציבור-עיתונאים מאורגן, המסוגל והמוכן להילחם על החופש הזה.

אימרה מפורסמת אומרת ש-המילחמה היא עניין רציני מדי מכדי להשאירו בידי הגנרלים. בארץ ניתן לומר כי חופש-העיתונות הוא עניין רציני מדי, מכדי להשאירו בידי העיתונאים. כיום שבו יתקבל החוק הזה סופית, יינעץ עוד מסמך בארץ-המתים של חופש-העיתונות. תתי חוק עוד יותר המגמה הקיימת ממילא בעיתונות הישראלית: להילחם בגבורה על רברים קטנים, ולעמוד דום ולשתוק מול עניינים גורליים ('שקט, יוריס!')

הציבור יירע כי לא יוכל עוד לקבל מידע מוסמך על עמדות אש"ף ומעשיו, וממילא כל התמונה המוצגת בכלי-התיקשורת הישראלים על הסיכסוך הישראלי-ערבי — מילחמה ושולם, חיים ומוות — תהיה מעוותת עוד יותר.

אלא אם כן ייצאו עיתונאים שפעלו כפי שפעלו ופועלים מיטב העיתונאים בעולם, שהלכו בראש מורם לבית-הסוהר כדי לשמור על המסורת הגאה של מיקצוענו.

אני כותב שורות אלה במטוס, בדרך לרומא. הוונתי לוועידה בינלאומית המוקדשת לזכויות העמים המדוכאים. יהיו שם נציגיהם של תנועות-שיחרור ותנועות-לזכויות-האדם מארצות רבות. בארץ מכינים עתה לקריאה סופית את החוק לאיסור מיפגשים עם אש"ף, ואני מעלה ברמיזתי כל מיני מצבים מביכים.

למשל: באחת ההפסקות בדיוני הוועידה אשב בבית-יקפה עם עלי, איש-אש"ף שהכרתי בביקור ריי הקורמים ברומא. הופענו לא פעם בעימותים ונוויכוחים פומביים ברחבי איטליה, ובנסיעה אליהם ומהם דיברנו הרבה על נעוריו כפליט פלסטני, תיקותיו ובעיותיו. הוא צעיר סימ פאטי, ואני מאמין לו שהוא מתעב אלימות.

אשב עימו לשחות אספרסו, כאשר ייגש אליי ידיד ישראלי ויאמר: 'שמעת? זה עתה קיבלה הכנסת את החוק האוסר מיפגשים עם אנשי אש"ף'

אקופץ מן הכיסא כנשך-נחש, ומבלי להגיד שלום אברח לרחוב.

עלי ירוץ אחריי, בפנים מודאגות. 'מה קרה? אתה חולה?' אבל אני אתעלם מקיומו ואסתתר ברחוב צדדי.

מצחיק? מצחיק לאללה! במשך שנים התנסיתי בחוויה ההפוכה. בשנות ה-50 וה-60 ראיתי לא פעם את הערבים במצבים מביכים ביותר. עיתונאים רגולים, בעלי שם בכל העולם הערבי, היו ונוקים ממקומם ובורחים ברגע שנכנסתי לחדר. הם פחדו להיראות בחברת עיתונאי ישראלי — זה מפני אימת החוק, הן מפני אימת שרות-הביטחון שלהם.

היו זמנים כאשר שרתי-ששתי לגשת לעיתונאי ערבי — למשל בטרקלין האו"ם בניר-יוק — ולהגיד לו שלום. כי במקרה כזה היה האיש מתחיל להזיע מרוב פחד ומבוכה, משיב לי במילים מגומגמות למען הנמנום, בעוד שעניני מרצות אנה ואנה כדי לוודא שאיש אינו רואה אותו. לרוב הייתי מוותר על פגישה כזאת. גם כשנתקלתי באיש שקראתי את דבריו ושהערכתי את עמדותיו.

עכשו יהיה המצב הפוך. העיתונאי הישראלי יצטרך לברוח ממצבים כאלה. הערבים יסתכלו בו כרחמים ובשמץ על זילזול, כמי שאומרים לעצמם: 'גו, טוב, הוא גם מדינה שאין בה חופש-עיתונות. מה אפשר לדרוש ממנו?'

השתיקה הרועמת

שבוע שעבר קמו 20 פרופסורים למישפטים, ופירסמו מיסמך מכוון ומרגש. הם גינו את הצעת-החוק הזאת, הפוגעת באשיות הדמוקרטיות ומדינת-החוק, ותבעו לעכב את חקיקתה. הם הביעו ועם מיהאה על כך שחזרת החוק-החוקומישפט של הכנסת, בהנהלתו הנאורה של ח"כ אלי קולס ה-ה'לירלי', לא נענתה לבקשתם להופיע לפני הוועדה ולחנות את דעתם על הצעת-החוק. הקבוצה כוללת את עמודי-התווך האקדמיים של המיקצוע, וביניהם דיקנים-לשעבר של הפקולטות למישפטים. לפני כן ערכו דיון מיקצועי, בהשתתפות גדולי המישפטים, וביניהם שר-מישפטים לשעבר.

(ויקי-לשעבר אחד, אמנון רובינשטיין, יושב בממשלה, והוא לא יצא מכליו כדי להגן על הדמוקרטיה. כיצא בממשלה משפין לא רק על האיבר הצמוד אליו, אלא גם על אופיו של אדם.) אני מוכיר את יוזמת המישפטים על רקע השתיקה הרועמת של עמיתיי-למקצוע; העיתו